

kaupunkisuunnittelu@turku.fi

Turun Teollisuustyöväen ammattiosasto ry 49, Tuureporinkatu 17C, 20100 Turku

Merikaupungin osayleiskaava

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman täydentäminen

Kaava-alueen osallisista puuttuvat alueen yritykset ja niiden henkilöstöä edustavat ammattiosastot. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tältä osin puutteellinen eikä siinä ole kerrottu, miten vuorovaikutus alueen yritysten ja työpaikkojen henkilöstöjen kanssa aiotaan järjestää. Kaava tulee huomattavasti vaikuttamaan yritysten toimintaedellytyksiin ja näiden henkilöstöjen asemaan. Jo nyt on yritysten taholta kerrottu, ettei Merikaupunki vision valmistelussa ole oltu mitenkään yhteydessä alueella toimiviin yrityksiin. Samoin ei ole oltu yhteydessä myöskään alueella toimivien yritysten henkilöstöihin. Tästä syystä kaupungin merikaupunki visio on jo nyt aiheuttanut suurta huolta ja tyrmistystä alueella. Yritysten taholta on jo myös ryhdytty selvittämään mahdollisia sijoittumispaikkoja pois Turusta, mikäli asuntorakentaminen mahdollistetaan visiossa kuvatulla tavalla.

Miten kaavassa otetaan huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet? Nyt niiden huomioon ottaminen on kuvattu puutteellisesti osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Tavoitteiden ristiriitaisuus

Pormestariohjelman tavoitteena on, että yritysten sijoittumista Turkuun tuetaan aktiivisella vuoropuhelulla sekä riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tontti- ja toimitilatarjonnalla. Maakuntakaavassa alue on merkitty teollisuuden ja logistiikan kehittämisen kohdealueeksi. Alueeseen on osoitettu suunnittelumääräys, jonka mukaan suunnittelulla tulee turvata ja edistää alueen kehittymistä korkeatasoiseksi ja tehokkaaksi yritysalueeksi. Yhdistys näkee, että on tehtävä asuntorakentamisen sijaan vaihtoehtoistarkastelu sille, että aluetta kehitettäisiin teollisuustoimintojen alueena. Jos yritystoiminnan sijasta halutaan aluetta kehittää asumiskäyttöön, on selvitettävä, pystytäänkö Turun kaupungin alueelta tarjoamaan teollisuuden kehittämiselle vastaavaa aluetta, johon johtaisi merenkulun syväväylä, rautatie ja maantieyhteys raskaille kuljetuksille ja jossa olisi mahdollisuus vastaavaan meriteollisuustoimintaan.

Pormestariohjelmassa on kirjattu, että Turku tarvitsee elinvoimaisia yrityksiä, työpaikkoja, innovaatioita ja investointeja. Tästä syystä kaavoituksen yhteydessä on tehtävä kokonaisarvio siitä,

onko Pansion ranta-alue ylipäänsä järkevää ottaa asuntorakentamiseen vai kehitetäänkö Pansion aluetta teollisuustoimintojen alueena. Alue on valtakunnallisesti merkittävä meriteollisuuden, lääketeollisuuden ja elintarviketeollisuuden keskittymä. Tällaisia klustereita pyritään yleensä elinkeinopoliittisista syistä kehittämään, ei vaikeuttamaan niiden toimintaa.

Terveellinen ja turvallinen asuinympäristö

Merellisen Turun visiossa suunniteltu rantarakentamien on kuvattu kaikki hyvin saastuneille merenranta-alueille. Osayleiskaavan yhteydessä on selvitettävä ympäristövaikutukset maaperän vaihdosta ja kemikaalien liikkeelle lähdöstä sekä siitä, onko Turussa enää alueita, joihin voidaan sijoittaa näin massiivisia maanvaihdon massoja. Pitää myös selvittää näiden toimenpiteiden kustannukset. Pitäisikö massat puhdistaa ennen sijoittamista ja mitkä ovat kustannukset tästä? Mikä tämän operaation vaikutus olisi liikenteelle, jos sellainen sijoituspaikka löytyy ja mitkä olisivat vaikutukset sijoituspaikan ympäristölle?

Merellisen Turun visiossa kehitelty rantarakentaminen venesatamaineen entisille telakka- ja öljysatama alueille aiheuttaa sedimentoituneiden pohjakemikaalien ja myrkkyjen liikkeellelähdön. On selvitettävä vaikutukset meriluontoon ja Airistolle ja merenlajistoon Kuninkojassa ja Raisiojoessa, kun nämä myrkyt lähtevät liikkeelle rantarakentamisen vaikutuksesta. Lisäksi on tehtävä vaihtoehtoistarkastelu Oravaisten puiston ja Pansion teollisuustoimintojen ranta-alueiden metsien pitämisestä luonnontilaisina ja esteettömän kulun avaamisesta niihin, koska Ruissalo tarvitsee mantereelta viherkäytäviä. Massiivinen asuntorakentaminen näiden alueiden viereen kuluttaisi ne loppuun eikä uimarantaa tai saunaa pidä sijoittaa hyvin saastuneen merenpohjan alueelle. Alueella on harjoitettu yli 100 vuotta telakka- ja satamatoimintaa ja merenpohjaan on sedimentoitunut valtavasti kemikaaleja, jotka ovat luonnolle ja ihmisille myrkyllisiä. Uimarannan merenpohjan puhdistaminen näistä aineista tarkoittaisi myrkkyjen leviämistä Airistolle sekä kaloihin ja eläimistöön Kuninkojassa ja Raisiojoessa. Lisäksi teollisuustoimintojen joutomailla elää usein suojeltu ja hyvin herkkä eliöstö, joten on selvitettävä massiivisen uudisrakentamisen vaikutukset tähän eliöstöön. Yhdistys näkee, että on myös selvitettävä rantarakentamisen vaikutukset Airiston merimaisemaan, joka on valtakunnallisesti avokas, ja johon Pansion rannat rajoittuvat, sekä läheisiin valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin.

Kaava-alue on hyvin alavaa ja sen korkeusero normaalivedenkorkeuteen on vähäinen Oravaisten puiston aluetta lukuunottamatta. On selvitettävä, miten asuinrakentaminen soveltuu näin matalalle alueelle, kun otetaan huomioon merenpinnan tason nousu tulevaisuudessa ja sen aiheuttama tulvimisriski ja riski asuintalojen infralle, tiestölle ja liikennejärjestelyille.

Kaava-alueelta löytyy myös paremmin asumiseen soveltuvia vaihtoehtoisia alueita kuin nyt ehdotetut ranta-alueet. Yhdistys näkee, että kaupungin tehtävä vaihtoehtoistarkastelu asuntorakentamisen sijoittamisesta Pansion rantojen sijasta Suikkilantien varteen ja osittain

Artukaisiin. Alue näyttäisi soveltuvan huomattavasti paremmin asuntorakentamiseen eikä se ole maaperältään saastunutta.

Segregaation torjuntaa vai gentrifikaatiota?

Pormestariohjelman tavoitteeksi on asetettu segregaation purkaminen kaavoituksen avulla. Merellisen Turun visiossa Pansion rantavyöhykkeelle on kuvattu Turun uusi kultahammasrannikko omine purjevenepaikkoineen. Miten tällaisen asumisen sijoittaminen työläiskaupunginosa Pansion eteen pilamaan ranta-alueet purkaa segregaatiota kaavoituksessa? Pansiolla on pitkä ja rikas historia työläiskaupunginosana ja yhdistys pelkää, että kaupungin nykyiset suunnitelmat suuntaavat aluetta todellisen segregaation torjunnan sijaan gentrifikaatioon. Tällainen työläiskaupunginosan keskiluokkaistaminen tarkoittaisi sitä, että jatkossa nykyisillä pansiolaisilla ei enää olisi varaa asua alueella.

Myös tästä syystä yhdistys näkee, että kaupungin on tehtävä vaihtoehtoistarkastelu Pansion rantojen sijasta asuntorakentamisen sijoittamisesta Pernontien, Länsikaaren ja Messukentänkadun varteen, jossa on jo olemassa olevaa kerrostaloaluetta. Segregaation purkamiseksi ja maisemallisista syistä alueelle pitää harkita pienkerrostaloja ja rivitaloja perheasumiseen. Pansio on ennen kaikkea lapsiperhealuetta, ja tällainen metsäinen ja metsään rajoittuva alue soveltuu hyvin lapsiperheasumiseen. Tätä tukisi myös alueella olevan Pansion koulun saavutettavuus turvallisesti ja myös päiväkodit ovat alueella.

Asutuksen sijoittaminen rantaan tuo tarvetta rakentaa uutta palveluverkkoa, kuten päiväkotia ja koulupalvelua, eivätkä ranta-alueet ole turvallisia lapsiperheille asua. Asumisen sijoittumisesta on tehtävä kaavataloudellista arviointia, jossa huomioidaan laajasti myös uuden palveluverkon kustannuksia ja kunnallisteknisen infran kynnysinvestointeja, ei vain rantarakentamisen kaupungille tuomaa maankäyttötuottoa.

Tarkastelussa on otettava Pansion ranta-alueeseen verraten huomioon se, että Pernontie on jo nyt Fölin runkolinjaston varrella. Alue ei siten vaadi mitään uutta raitiotieinfraa. Yhdistys esittääkin, että on tehtävä vaihtoehtoistarkastelu raitiotiereitin viemisestä Suikkilantie - Markkulantietietä pitkin Halisiin ja sieltä Varissuolle, koska näin se tavoittaisi kehälinjana käytännössä liityntäratkaisuihin koko Pohjois-Turun väestön ja loisi asuntorakentamiselle uusia mahdollisuuksia jo olemassa olevien alueiden vierelle. Tämä järkeistäisi ja parantaisi huomattavasti Turun sisäistä joukkoliikennettä ja mahdollistaisi tulevan Artukaisten ja Impivaaran liikuntakeskusten saavutettavuutta ilman henkilöautoa kaikille kaupunkilaisille aina Varissuolta asti.

Laajaa osallistamista ja vaikutusten arviointia

Turun Teollisuustyöväen ammattiosasto ry 49 näkee, että kaupungin on täydennettävä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa puutteellisten selvitysten ja osallisten osalta. Selvityksiä on täydennettävä ainakin alueen maaperän pilaantuneisuuden, massanvaihtojen ympäristö- ja ilmastovaikutusten ja kustannusten osalta sekä on tehtävä kaavataloudellinen arviointi yllä ehdotetun vaihtoehtoisen asumisen sijoittelun vaikutuksista verrattuna ns. kultahammasrannikkovaihtoehtoon.

Yhdistys ilmoittautuu osalliseksi kaavan valmisteluun ja toivoo, että kaavan seuraavissa vaiheissa yhdistykselle lähetetään suorat lausuntopyynnöt. Lisäksi yhdistys toivoo kaupungilta laajaa vuorovaikutusta esimerkiksi alueen yrityksille, asukas-, ammatti- ja luontoyhdistyksille sekä asukkaille suunnatulla kuulemistilaisuudella.

Turussa 25.11.2025

Turun Teollisuustyöväen ammattiosasto ry. 49

Tuureporinkatu 17C, 20100 Turku

Tuukka Pääkkönen, Puheenjohtaja

tuukka.paakkonen@teollisuus49.fi